

7.8.2024

Ammoniakproduktionsanläggning, Karleby

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning

UPPGIFTER OM PROJEKTET

Projektets namn och läge

Ammoniakproduktionsanläggning, Karleby

Projektansvarig

Projektansvarig: Flexens Oy Ab, Södra kajen 10, 00120 Helsingfors

Ansvarig för kraftledning: Karleby Energinät Ab, Förrådsvägen 3, 67100 Karleby

Konsult: Envineer Oy

Kontaktmyndighet

Kontaktmyndighet för projektet har varit Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten.

Den projektansvariges beskrivning av projektet och projektalternativen

Flexens Oy Ab planerar en ammoniakproduktionsanläggning i Karleby storindustriområde. Ammoniak framställs av förnybart och kolsnålt väte som produceras i en produktionsanläggning för väte med en kapacitet på cirka 350 eller 400 megawatt. Vätet framställs med en elektrolysör och lagras för framställning av ammoniak. Vätet kan också säljas direkt till kunder. Ammoniak framställs genom syntes från kväve som avskilts från väte och luft. Ammoniak lagras som nedkyld vätska. Vid processen uppstår även värme och ånga. I projektområdet finns lagringsområden för väte och ammoniak. Projektet stärker påtagligt Finlands självförsörjning i fråga om ammoniak, stöder uppnåendet av målen för

koldioxidneutralitet, erbjuder export- och investeringsmöjligheter och förbättrar energisäkerheten.

Till projektet hör dessutom en 8 kilometer lång 400 kV eller 400+110 kV kraftledning som ligger i Karleby stad, som närmast på cirka 1,5 kilometers avstånd från centrum. Den nya kraftledningen erbjuder en tillräckligt jämlig elöverföring för utvidgningsprojekt inom industrin i Karleby storindustriområde. Avsikten är att framställningen av väte och ammoniak ska inledas i Karleby i slutet av 2028.

Alternativ som ska undersökas

Vid MKB-förfarandet undersöks följande projekialternativ:

ALT0: Som 0-alternativ utreds vilka konsekvenser som uppstår om projektet inte genomförs.

ALT1: Flexens vätefabrik har en årlig produktionskapacitet på 45 040 ton väte och ammoniakfabrikens produktionskapacitet är 220 000 ton ammoniak. Därtill ger processerna upphov till cirka 1 483 GWh värme och 151 GWh ånga, som utnyttjas på och utanför KIP-området som fjärrvärme och till industriförnödenheter. Mängden lagrad ammoniak uppgår till 40 000–80 000 ton.

ALT2: Den årliga väteproduktionen uppgår till 45 040 ton och till ammoniakfabriken införs därtill utifrån 32 820 ton väte som behövs för ammoniakproduktionen. Produktionskapaciteten för ammoniak är 440 000 ton per år. Det uppstår cirka 2 032 GWh värme och cirka 301 GWh ånga. Mängden lagrad ammoniak uppgår till 80 000–160 000 ton.

ALT3: Den årliga väteproduktionen uppgår till 51 480 ton och utifrån införs därtill 26 380 ton väte som behövs för ammoniakproduktionen. Produktionskapaciteten för ammoniak är 440 000 ton per år. I situationer där mängden väte som produceras är större än vad som behövs för ammoniakproduktionen, kan överflödigt väte säljas till kunder. I samband med processen uppstår cirka 2 153 GWh värme och cirka 301 GWh ånga. Mängden lagrad ammoniak uppgår till 80 000–160 000 ton.

Elöverföring VJ1a: Alternativ VJ1a går från Hirvisuo elstation bredvid den befintliga kraftledningen Hepo-Ventusneva till Outokumpuvägen. Kraftledningen går på den östra sidan av vattenområdena på den nordöstra sidan av golfbanan och fortsätter mellan bostadsområdena Björkhagen, Tunderbruket och Mesill mot Patamäki friluftsområde. Kraftledningen går genom friluftsområdena Patamäki och Sandhagen och vänder västerut vid Outokumpuvägen. Kraftledningen ligger på den södra sidan av Outokumpuvägen, där det inte finns någon befintlig kraftledning.

Elöverföring VJ1b: Alternativ VJ1b:s sträckning motsvarar alternativ VJ1a förutom den alternativa rutten som granskas på Hepo-

Ventusneva. Vid Hepo-Ventusneva vänder alternativ VJ1b svagt västerut och går över Hepo-Ventusnevavägen. Från Hepo-Ventusneva fortsätter kraftledningen på den nordöstra sidan av golfbanan och löper på den västra sidan av alternativ VJ1a.

ANHÄNGIGGÖRANDE AV FÖRFARANDE VID MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Flexens Oy Ab har 18.8.2023 anhängiggjort ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning (senare bedömningsförfarande) genom att skicka ett miljöbedömningsprogram (senare bedömningsprogram) för projektet ammoniakproduktionsanläggning i Karleby till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (senare NTM-centralen). Efter detta har projektet uppdaterats och ett uppdaterat bedömningsprogram har skickats för den uppdaterade planen 28.5.2024. Detta utlåtande berör det uppdaterade bedömningsprogrammet.

Behovet av bedömningsförfarande för projektet fastställs baserat på lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, bilaga 1 , punkt 6) c) *integrerade kemiska anläggningar för tillverkning i industriell skala av ämnen med användning av kemiska omvandlingsprocesser, där det framställs* och 8) c) *lager för olja, petrokemiska eller kemiska produkter där lagercisternernas volym är sammanlagt minst 50 000 kubikmeter.*

FÖRHANDSÖVERLÄGGNING

Kontaktmyndigheten ordnade 7.6.2023 en förhandsöverläggning för att främja bland annat hanteringen av de bedömnings-, planerings- och tillståndsförfaranden som krävs för projektet samt informationsutbytet mellan den projektansvarige och myndigheterna. I förhandsöverläggningen deltog NTM-centralen i Södra Österbotten, Flexens Oy Ab, Envineer Oy, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Karleby stad, Museiverket, Mellersta Österbottens miljöhälsovård, Mellersta Österbottens räddningsverk, NTM-centralen i Egentliga Finland (fiskenäringsmyndighet) samt Mellersta Österbottens förbund. Ingen förhandsöverläggning har ordnats för det uppdaterade projektet.

MEDDELANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH SAMRÅD

Kontaktmyndigheten meddelade om det uppdaterade bedömningsprogrammet och framläggandet av det samt om möjligheten att framföra åsikter och utlåtanden genom offentlig kungörelse 29.5–27.6.2024. Kungörelsen och bedömningsbeskrivningen med bilagor publicerades på NTM-centralens webbplats <http://www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodraosterbotten> och på miljöförvaltningens webbplats <https://www.miljo.fi/flexens-oy-ab-ammoniakproduktionsanlaggning-karleby>. Karleby stad har ombetts

informera om kungörelsen på sin webbplats. Om bedömningsprogrammet och framläggandet samt möjligheten att framföra åsikter informerades även i tidningarna Kokkola och Österbottens Tidning genom tidningsannonser som publicerades 29.5.2024.

Under samrådstiden har det varit möjligt att bekanta sig med det uppdaterade bedömningsprogrammet i Karleby stadshus (Ämbetsgränd 5, 67100 Karleby).

Ett informationsmöte för allmänheten ordnades om bedömningsprogrammet 4.6.2024 kl. 19–21 i Resandehem Ykspihlaja på adressen Såggatan 5, 67900 Karleby samt på distans. Förutom representanter för kontaktmyndigheten och den projektansvarige deltog 8 personer i mötet på plats och 2 åhörare på distans. Frågor som lyftes fram under informationsmötet var bland annat uppvärmningen av havsområdet på grund av kylvattnen, tillvaratagning av värme, de konsekvenser som försvinnandet av Yxpiladammen har för fåglar samt genomförandet av en invånarenkät.

UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET

Kontaktmyndigheten har begärt utlåtande om bedömningsprogrammet av kommunerna i projektets influensområde och av andra myndigheter som ärendet sannolikt berör. Sammanlagt 13 utlåtanden och 6 expertkommentarer lämnades in om bedömningsprogrammet, daterat 30.6.2023. Inga privata åsikter lämnades in. Om det 28.5.2024 uppdaterade bedömningsprogrammet inlämnades 7 utlåtanden, 2 expertkommentarer och 2 åsikter till kontaktmyndigheten. Fingrid har meddelat att de inte har något att anmärka mot det uppdaterade bedömningsprogrammet. Även NTM-centralen i Egentliga Finland, fiskenäringstjänster har konstaterat att de inte har något att tillägga till det tidigare utlåtandet.

Nedan presenteras kontaktmyndighetens åsikt om det centrala innehållet i responsen från samrådet. Utlåtanden, expertkommentarer och åsikter finns som bilaga till utlåtandet. I de utlåtanden och åsikter som finns som bilaga har sådana uppgifter som har betraktats som personuppgifter strukits.

Utlåtanden och expertkommentarer om bedömningsprogrammet daterat 30.6.2023

CABB Oy påminner i sitt utlåtande om att utfyllnad av bassängen som fastställts som reservsedimenteringsbassäng i företagets miljötillstånd inte får riskera fördröjningstiden på två dygn för avloppsvattnen, vilket förutsätts i företagets miljötillstånd. En ny aktör på det södra området av storindustriområdet i Karleby får inte störa

verksamhetsförutsättningarna för CABB Oy som redan är verksamt på området.

Mellersta Österbottens förbund anser att projektet överensstämmer med landskapsplanen. I den detaljerade planeringen måste det säkerställas de planerade åtgärderna inte avsevärt försämrar de naturvärden som ligger till grund för skyddet av Naturaområdena. Projektområdet ligger nära ett värdefullt landskapsområde av landskaps- eller regionalt intresse i den gällande landskapsplanen och planeringsbestämmelserna för området bör beaktas.

Mellersta Österbottens räddningsverk anser att konsekvenser av ammoniak- och vätgasolyckor för de närliggande företagen och bostadsområdena bör beaktas i bedömningen av kemikalieolyckorna. Exponeringen för extrema risker bör bedömas. I bedömningen bör ammoniakbehållarnas utmanande läge vid vågbrytaren beaktas. Planerna för utvidgningen av Karleby Hamn bör beaktas i bedömningen av sammantagna konsekvenser. Av beskrivningen bör det framgå huruvida nätverket för släckningsvatten och hanteringen av släckningsavloppsvatten kommer att sträcka sig ända till vågbrytaren där ammoniakbehållarna är placerade. Konsekvenserna av släckningsavloppsvatten bör beaktas.

Mellersta Österbottens miljöhälsovård påpekar att planeringen bör sträva efter att utnyttja energi så effektivt som möjligt, vilket även betyder att kondensvattnets konsekvenser i recipienten kan reduceras. Faktorer i anslutning till säkerhet, sanitära olägenheter samt följder av störnings- och storolyckor bör bedömas.

K.H. Renlunds museum påpekar att beskrivningen av det nuvarande tillståndet är delvis bristfällig i fråga om kulturarvsobjekt och att den bör kompletteras. I samband med att utloppsröret byggs bör man utreda möjligheterna att bevara vraket som ligger i rörets närhet. Risken för storolycka bör beaktas i bedömningen av miljökonsekvenserna.

KIP Infra Oy konstaterar att avloppssystemet på det södra KIP-området ägs av KIP infra. Bassäng R804/2 som ligger i projektområdet har restaurerats och stängts år 2007. Efter restaureringen har bassängen inte använts och kommer inte heller att användas för att avleda vatten.

Karleby stads byggnads- och miljönämnd anser att noggrannare uppgifter om utloppsvattnets kvalitet och mängd bör framföras i bedömningsbeskrivningen såsom även vattnets inverkan på havsområdet utanför Karleby med beaktande av samverkan med utloppsvattnen från andra aktörer i området. En modellering bör göras upp för kylvattnets värmebelastning. I beskrivningen bör uppmärksamhet fästas på dagvattnet, landskapskonsekvenserna och luftkvaliteten. I beskrivningsskedet bör vattenkvaliteten och vattenmängderna i dammen och vattenbassängen som läggs under byggnaderna utredas samt konsekvenserna som tömningen av

dammen innebär för havsområdet bedömas. Dessutom bör områdets föroreningsgrad och dammens betydelse för fåglarna utredas.

Karleby Hamn Ab framför att det exakta läget för utloppsroret och utloppsplatsen planeras i samarbete med hamnen och anläggningar som använder utloppskapaciteten för avloppsvatten. Kraven på konstruktionernas bärkraft bör beaktas i planeringen.

Forststyrelsen, Österbotten-Kajanalands Naturtjänster påminner om att värmebelastningen från kylvattnen kan öka tillväxten av trådalger, påverka fiskens lek och bottendjuren samt främja spridningen av främmande arter. Minskad erosion på grund av is kan försämra fåglarnas och havsdäggdjurens levnadsförhållanden. I granskningen av konsekvenserna bör samverkan med andra projekt i området beaktas.

Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt rf anser att avledande av eventuellt kylvatten ut i havet inte får orsaka olägenheter som strider mot vattenramdirektivet. Konsekvenserna för bland annat ytvattnen, luften, växtligheten, havsnaturen och grundvattnen bör utredas och dessutom bör den större olycksrisken beaktas. Även samverkan med andra anläggningar i området bör beaktas. I området förstörs skogen och en damm, vilket betyder att projektet således inte överensstämmer med hållbar utveckling eller DNSH-principen.

Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) konstaterar att anläggningen kommer att kräva tillstånd och säkerhetsutredning av Tukes. I bedömningsbeskrivningen måste man redogöra för hur olycksrisken kommer att bedömas under projektets förlopp. Dessutom är det nödvändigt att beskriva följderna av ett ammoniakläckage (spridning av giftigt gasmoln) och explosion på grund av vätgasläckage i syfte att bedöma olycksriskens storlek. Beskrivningarna av olycksrisken måste grunda sig på utarbetade analyser av följder.

NTM-centralen i Egentliga Finlands fiskeritjänster anser att värmebelastningens konsekvenser för fiskens förökningsområden, fiskbestånden och fiskeriet bör utredas i bedömningen. Vid bedömning av konsekvenserna för vattendraget borde eventuell samverkan beaktas. Konsekvenserna för fiskbestånden och fiskeriet med anledning av utsläpp på grund av störningssituationer bör utredas.

Yara Suomi Oy, Karlebyfabriken påpekar att projektet planeras ovanpå avlopps- och kylvattenbassängen som fungerar som reservbassäng. I projektet bör det utredas på vilket sätt urbruktagande av bassängen beaktas.

NTM-centralen i Södra Österbottens markanvändningsgrupp anser att så kallade känsliga objekt i närområdet måste identifieras och projektets konsekvenser för dem bedömas. När det gäller lagringen av ammoniak bör begränsningar och konflikter i markanvändningen eller konsekvenserna för placeringen av andra verksamheter och projekt bedömas. Eventuellt vätgasrör, dess lämplighet och utrymmesreservering för röret i förhållande till områdets

samhällsstruktur, markanvändning och andra verksamheter och nätverk bör beaktas. Samverkan och olycksrisker för kulturmiljöobjekt bör också beaktas i bedömningen.

NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur konstaterar att den mest betydande fordonstrafiken på grund av fabriksverksamheten består av person- och servicetrafik. Samverkan med andra aktörer bör beaktas.

NTM-centralen i Södra Österbottens naturskyddsenhet påpekar att karteringsrutterna och objekten för terrängutredningarna bör framgå av bedömningsbeskrivningen. Konsekvenserna av kylvattnen för fiskarna och fiskeriet bör utredas. Kylvattnens kvalitetsaspekter och utloppsmetod samt utloppsplatsens särdrag bör framföras i beskrivningen. Eftersom det uppskattas att havsområdet utsätts för de mest betydande konsekvenserna, bör även havsområdet beskrivas i MKB-beskrivningen med hjälp av tillgängligt material. För att minska värmebelastningen av utloppsvattnet bör exempelvis kyltorn användas. I modelleringen av värmebelastningen bör man skilja på konsekvenserna på grund av att vattnet från processen släpps ut i under- eller ytskiktet. Konsekvenserna för ytvattnet under byggtiden bör också beskrivas och vattenkvaliteten i Yxpiladammen utredas i syfte att bedöma konsekvenserna av att dammen töms på vatten. Dammens betydelse som rastområde under fåglarnas flytt bör utredas. Förekomsten av åkergröda, trollslända och dykare i området bör utredas. Om vattendragsmodelleringarna visar att influensområdet sträcker sig till Naturaområdet bör en Naturbedömning utarbetas i projektet.

NTM-centralen i Södra Österbottens enhet för vattenresurser påpekar att benämningen ekologisk status inte bör användas om ett enskilt prov från en enskild kontrollplats för provtagning av bottendjur, eftersom benämningen beskriver hela vattenförekomsten och dess status under vattenvårdsperioden. Modelleringen av hur värmebelastningen sprider sig bör genomföras enligt kriterierna för god modellering. Områdets vattenströmmar och andra uppgifter om havsbotten bör utredas tillräckligt noggrant. I presentationen av modelleringens resultat bör hela influensområdet visas på kartbilden. I närheten av ändan till utloppsröret för kylvatten bör eventuell uppblandningseffekt i bottensedimentet beaktas. Det bör finnas tillräckliga uppgifter om närsalts- och skadeämneshalter i sedimentet samt bottendjurskolonierna på utloppsplatsen. Även konsekvenserna av undantagssituationer för vattenmiljön samt samverkan med andra aktörer bör beaktas.

NTM-centralen i Södra Österbottens miljöskyddsenhet konstaterar att mängden ammoniakutsläpp från anläggningen bör bedömas och spridningen av utsläppen modelleras med beaktande av undantagssituationer. Mängden och kvaliteten av alla luftutsläpp bör bedömas i MKB-beskrivningen samt bästa tillgängliga behandlingstekniker för de aktuella utsläppen framföras. Kylvattnens

konsekvenser i havsområdet bland annat för skiktningen av vattnen och konsekvenserna av värme för uppblandningen av andra avloppsvattenutsläpp bör bedömas. NTM-centralen bedömer projektets behov av tillstånd enligt vattenlagen och regionförvaltningsverket behandlar tillståndsansökan.

Utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammet daterat 28.5.2024

K.H. Renlunds museum konstaterar att kulturarvsobjekten till vissa delar beaktats bristfälligt eller felaktigt i beskrivningen av nuläget. Beskrivningen av byggnader som är skyddade i detaljplanen är inte heller uppdaterad och nya objekt har identifierats i området när planläggningssituationen uppdaterats. I fråga om vraket från Svanen föreslår museet att möjligheterna att bevara vraket utreds i beskrivningsskedet och att samarbete görs tillsammans med andra projektaktörer för att minska konsekvenserna. Som korrigerande till bedömningsprogrammets uppgifter om den närmaste fasta fornlämningen, fartygsvrak Yxpilagloppet fornl.reg. 2431, ligger den 500 meter nordväst om vågbrytaren. Museet vill fästa uppmärksamhet särskilt vid att en storolycka är möjlig i en störningssituation och att detta kunde ha betydande konsekvenser för de kulturhistoriskt oersättliga objekten.

Karleby stads byggnads- och miljönämnd kompletterar sitt tidigare utlåtande och konstaterar att MKB-beskrivningen bör innehålla en beskrivning av hur det är tänkt att smutsigt dagvatten ska behandlas innan det leds ut i havet. Det är viktigt att bedöma kraftledningens landskapskonsekvenser noggrant och de bör beskrivas med åskådliggörande bilder jämfört med nuläget. I fråga om kraftledningarna bör högklassiga naturutredningar utarbetas och kraftledningskorridorernas konsekvenser för splittringen av livsmiljöer och organismer utredas. Konsekvenser för Sandhagens rekreationsområde och till exempel rutternas förflytningsbehov bör bedömas. Placeringen av kraftledningssträckningarna i gemensamma stolpar skulle göra det lättare att göra sträckningskorridoren smalare. Möjligheten till detta bör utredas. I fråga om konsekvenser för fåglar bör bedömningsbeskrivningen även innehålla en beskrivning av möjligheten till ekologisk kompensation.

Karleby Vatten påpekar att en ny vattenbehandlingsanläggning och behållare för underfallsvatten ligger i den omedelbara närheten av Bolidens befintliga kraftledning. Av denna orsak bör MKB-bedömningen även innehålla en bedömning av vilka negativa konsekvenser elöverföringsalternativen orsakar för Patamäki vattenverksområde. Buller, vibrationer och markbearbetning som uppstår vid byggnadsarbetena bör tas med i konsekvensbedömningen. I grundvattenområdena bör byggandet ha noggranna byggnadsanvisningar och skyddsåtgärder och de bör godkännas av NTM-centralen.

Neste Oyj påpekar att läget av Nestes terminal i den omedelbara närheten av kraftledningen inte har beaktats i MKB-programmet. *Neste Oyj* ber att beakta och bedöma de konsekvenser som placeringen av en ny kraftledning och dess stolpar orsakar för Nestes fastighet, som är i bruk. Kraftledningens konsekvenser för de identifierade olycksrisker som lagringen av brinnande vätskor bör bedömas. *Neste Oyj* anser att baserat på den för tillfället tillgängliga informationen kan kraftledningen inte placeras på den rutt söder om Outkokumpuvägen som presenterats i MKB-programmet.

Finlands naturskyddsförbund, Österbottens distrikt rf motsätter sig genomförandet av projektet i det planerade projektområdet. Finlands naturskyddsförbunds Österbottens distrikt påpekar att temperaturen för kylvatten som leds ut i havet inte framkommer i bedömningsprogrammet. Med tanke på kylvattnets värmebelastning bör även värmeutsläppen från andra anläggningar i området beaktas, och utöver samverkan bör även långsiktiga konsekvenser beaktas. Användningen av kylteknik och tillvaratagande av värme vid fabrikerna bör utredas som alternativ. Dammen i området är ett viktigt fågelområde på landskapsnivå och ska tömmas och skogen på den södra sidan av området ska fällas. Dessa åtgärder orsakar negativa konsekvenser. Olycksriskerna i anslutning till brinnande gas, såsom ammoniak, väte och syre samt beredskap för olyckor bör utredas noggrannare.

Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) konstaterar att MKB-programmet fortfarande inte innehåller någon beskrivning av hur olyckskonsekvenser som orsakas av farliga kemikalier kommer att modelleras. Tukes föreslår att företaget tar kontakt med Tukes innan MKB-beskrivningen utarbetas för att säkerställa att bedömningen av olycksrisken sker med sådan noggrannhet som är möjlig i det här skedet av projektet.

Trafikledsverket betonar vikten av att identifiera och hantera anläggningens risker och följderna av dem väldigt noggrant i planeringsskedet. Industriområdet i Yxpila är ett så kallat dominoobjekt där hantering och lagring av farliga kemikalier kan leda till en storolycka. De konsekvenser som den ökande trafiken orsakar bör undersökas och bör även omfatta järnvägs- och sjötrafiken. Risker i anslutning till transporter av farliga ämnen bör bedömas särskilt noggrant. Vid planeringen och byggandet av kraftledningen bör Trafikledsverkets anvisningar följas. Trafikledsverket påminner om att trafikledernas stabilitet och säkerhet bör säkerställas i alla situationer med beaktande av bland annat de planerade konstruktionernas konsekvenser samt åtgärder som vidtas i ledområdet och dess närhet. Dräneringen av projektområdet bör planeras väl och avledningen av vatten bör skötas på ett korrekt sätt.

I privatpersonernas åsikter nämns kraftledningens konsekvenser för markanvändningen, djuren och naturen, landskapet samt människors hälsa och trivsel. Kraftledningsområdet är i nuläget värdefullt för djuren,

fungerar som rekreationsområde och skyddsområde för invånarna och är värdefullt med tanke på landskapet. Värmebelastningen i havet borde inte tillåtas eftersom havet utanför Karleby redan har utsatts för belastning. Privatpersoner ber om att projektets säkerhetsperspektiv bör beaktas både i fråga om lagrade ämnen och kraftledningen. Dessutom ber man att utsläpp som försvagar luftkvaliteten ska bedömas. Privatpersonerna önskar att invånarenkäten ska omfatta stora möjligheter att delta både när det gäller invånare och ägare till fritidsfastigheter.

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET

Programmet för miljökonsekvensbedömning uppfyller kraven som ställs på innehållet i en bedömningsbeskrivning enligt 3 § i MKB-förordningen och bedömningsprogrammet har behandlats på ett sådant sätt som förutsätts av MKB-lagstiftningen.

Utöver vad som framförs i bedömningsprogrammet framför kontaktmyndigheten att följande frågor ska beaktas vid utarbetandet av bedömningsbeskrivningen och dess utredningar (punkterna **KM** nedan).

MKB-förfarandet och deltagande samt kompetens hos personerna som gjort bedömningen

I MKB-programmet beskrivs bedömningsförfarandets mål, parter, uppgifter om deltagande och växelverkan under MKB-förfarandets förlopp samt en uppskattning av tidtabellen.

KM: MKB-förfarandets centrala syfte är att öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta. Av denna orsak bör man fästa uppmärksamhet på informationen som ges och möjligheterna för berörda parter att framföra respons. Kontaktmyndigheten anser att det är bra att en invånarenkät ordnas.

I bedömningsförfarandets tidsschema bör man beakta den tid som krävs för eventuella tilläggsutredningar. I bedömningsprogrammet framförs de personer som har deltagit i att göra upp programmet och deras utbildning samt en bedömning av deras arbetserfarenhet separat för varje delområde.

Projektbeskrivning och projekialternativ

Projektbeskrivningen innehåller en beskrivning av projektets läge och storlek, en teknisk beskrivning av projektet och dess processer, funktioner och deras placering, produkter samt verksamhetens vattenbehov och kylvattenavledning. Beskrivningen har åskådliggjorts med kartor och bilder som underlättar gestaltningen. Dessutom redogörs

det för projektets syfte, behov, tidsschema, utsläpp, risker och koppling till andra projekt.

I MKB-programmet framförs utöver ett s.k. nollalternativ, alltså att projektet inte genomförs, tre andra alternativ. I fråga om elöverföringen presenteras två alternativ.

KM: Enligt projektbeskrivningen framställs ammoniak med Haber-Boschmetoden. I beskrivningen nämns att en järnbaserad katalysator vanligtvis används i metoden. I kapitel 2.3 listas råmaterial som behövs och kemikalier som lagras, men till exempel katalysatorer har inte nämnts. Kemikalier som behövs i verksamheten (även katalysatorer), deras förbruknings- och lagringsmängder bör framföras och beaktas när verksamhetens konsekvenser bedöms. Av processbeskrivningen och -figuren bör också framgå utsläppskällorna och utsläpp som uppstår (mängd och kvalitet) inklusive eventuella koldioxidutsläpp samt kylvatten. Enligt projektbeskrivningen byggs utloppsroret för kylvatten och ammoniakfabrikens rörledning från projektområdet till vågbrytaren. I bedömningsbeskrivningen bör konsekvenser som uppstår vid byggandet av utloppsroret och konsekvenser som uppstår under verksamheten bedömas i båda fallen. När det gäller avfallsmängderna bör mängden av farligt avfall och eventuella konsekvenser bedömas separat. Även avfallsmängder som uppstår vid rivningen av anläggningen bör beaktas. Avfallet som uppstår i projektet bör också omfatta eventuellt sållavfall från kylvattentäkt.

Beskrivningen av den planerade kraftledningen har presenterats på en tillräckligt hög nivå och dess alternativ har motiverats. Vid planeringen och bedömningen bör konsekvenser kraftledningens placering orsakar för Nestes terminal på den södra sidan av Outokumpuvägen beaktas tillsammans med Karleby stads utlåtande, enligt vilket möjligheten att placera kraftledningen i gemensamma stolpar bör utredas för att göra ledningskorridorerna smalare.

Planer och tillstånd som förutsätts av projektet

I bedömningsprogrammet presenteras planer, tillstånd och beslut som projektet förutsätter. För projektets del är bland annat miljötillstånd, vattenhushållningstillstånd samt tillstånd och anmälningar enligt kemikaliesäkerhetslagen väsentliga. Kraftledningen förutsätter bland annat undersökningstillstånd, projektstillstånd och inlösningstillstånd.

KM: Nödvändiga tillstånd har framförts tydligt i MKB-programmet. Uppgifterna bör dock kompletteras i miljökonsekvensbeskrivningen. I beskrivningen bör också eventuella undantagslov enligt naturvårdslagen beaktas såsom även den ändrade lagstiftningen när

det gäller behovet av flyghindertillstånd. Kontaktmyndigheten påminner om att behovet av vattentillstånd bedöms av NTM-centralen och att tillståndsansökan behandlas av Regionförvaltningsverket. Den planerade säkerhetsutredningen bör beaktas i bedömningsbeskrivningen i enlighet med Säkerhets- och kemikalieverkets utlåtande.

Miljöns nuläge och utveckling

I beskrivningen av nuläget har man presenterat nuläget för miljön i projektområdet till den del som det anses vara väsentligt för bedömningen av projektets miljökonsekvenser.

KM: Miljöns nuvarande tillstånd har i huvudsak beskrivits i tillräcklig omfattning och på ett informativt sätt för MKB-programskedet. I miljökonsekvensbeskrivningen ska beskrivningen av nuläget kompletteras med de uppgifter som fås i samband med bedömningen och de brister som nämns i detta utlåtande bör korrigeras. Utvecklingen av nuläget ska också framföras i den situation att projektet inte genomförs (ALTO).

Konsekvenser som ska bedömas och konsekvensområdenas avgränsning

I bedömningsprogrammet presenteras de miljökonsekvenser som bedöms och de utredningar som ska utarbetas. De mest betydande identifierade miljökonsekvenserna i detta projekt är konsekvenserna för havsområdet på grund av ökad värmebelastning samt konsekvenserna för vattendraget och trivseln på grund av närheten till bostadsområdet i Yxpila och sammantagna konsekvenser i KIP-området. Landskapskonsekvenserna på grund av ammoniaklagren som byggs i ändan av vågbrytaren uppskattas också vara betydande. Kraftledningens mest betydande konsekvenser bedöms bestå av konsekvenser för landskapet, boendetrivseln och näringarna. Betydande positiva konsekvenser bedöms uppstå för näringslivet, servicen, elöverföringens driftsäkerhet, den gröna omställningen och bekämpningen av klimatförändringen.

KM: I bedömningsbeskrivningen bör de metoder som har tillämpats separat för varje konsekvens som granskas framföras tydligt. I bedömningen bör såväl eventuella positiva som negativa konsekvenser beaktas. Konsekvenserna bör utredas tillräckligt ingående med avsikt på byggtid, drift och urbruktagning. Under MKB-förfarandet är det bra att undersöka möjligheten att förlägga arbetena i byggnadsskedet till en period då miljökonsekvenserna är som minst. Presentationen av granskningsområdets omfattning är huvudsakligen övergripande och i

bedömningsbeskrivningen bör granskningsområdena vid behov preciseras utifrån de bedömningar som gjorts.

I bedömningsbeskrivningen bör projektets influensområden framföras separat för varje konsekvensobjekt, även med hjälp av kartbilder. I bedömningsbeskrivningen bör också konsekvenserna av 0-alternativet beaktas. Den metod som används för att definiera konsekvensernas betydelse presenteras på en tillräcklig nivå. Åtgärder för att minska eventuella skadliga konsekvenser bör presenteras i samband med bedömningen. En bedömning om åtgärdernas effekt och eventuella uppföljningsåtgärder i anslutning till dem bör presenteras.

Samverkan

I bedömningsprogrammet beskrivs andra planerade projekt på KIP-området, vilka kan ha samverkan med Flexens Oy Ab:s projekt och med vilka samverkan kommer att bedömas. I fråga om kraftledningen presenteras inga projekt i fråga om vilka samverkan kommer att utredas.

KM: I synnerhet konsekvenserna för vattendraget, luftutsläppen, bullersituationen, trafikmängderna och olycksriskerna bör beaktas. Även eventuella konsekvenser som byggandet av projektet orsakar för andra gällande miljötillstånd i industriområdet bör kartläggas. När det gäller den planerade kraftledningen bör de sammantagna konsekvenserna tillsammans med den befintliga kraftledningen utredas. Dessutom bör sammantagna konsekvenser som uppstår genom de planerade kraftledningarna till Hirvisuo elstation bedömas till de delar som uppgifter om projekten finns tillgängliga.

Konsekvenser för jordmån och berggrund

Karleby storindustriområde, där även projektområdet ligger, finns i randområdet för en åsformation. Enligt klassificeringen av jordmån motsvarar jordmånen vid den planerade kraftledningssträckningen projektområdets jordmån. I närheten av projektområdet finns inga värdefulla eller skyddsvärda formationer i jordmånen. Enligt GTK:s kartläggningsmaterial och en bedömning som gjorts baserat på den är sannolikheten för att det ska finnas sura sulfatjordar i projektområdet måttlig. På grund av långvarig industriell verksamhet på området är det möjligt att det förekommer marksubstanser i projektområdet som klassificeras som förorenade. Jordmånen i omgivningen av dammen i projektets industriområde undersöktes år 2023. Sedimenten i Yxpiladammen i projektområdet har konstaterats vara oförenade eftersom det övre riktvärdet i PIMA-förordningen underskrids betydligt i fråga om alla analyserade skadliga ämnen. Halten av arsenik som överskrider tröskelvärdet är sannolikt en följd av den industriella verksamhet som pågått länge i området.

Jordmånsundersökningar har inte gjorts i området för den planerade kraftledningsstäckningen och i dess område finns inga vattenområden eller sediment.

KM: Eftersom Geologiska forskningscentralens material visar att det kan förekomma sura sulfatjordar i området anser kontaktmyndigheten att man i bedömningen bör utreda hur uppgifter om förekomsten av potentiellt sura sulfatjordar och deras potential med tanke på produktion av syra kommer att preciseras och hur eventuella sura sulfatjordar beaktas vid byggnadsarbetena och bastorrläggningen av projektområdet.

Vid provgroppsundersökningar som gjordes i samband med en utredning av grundtillståndet 2023 konstaterades halter av skadliga ämnen som överskrider det högre riktvärdet i PIMA-förordningen (SRf 214/2007) i området. Forskningsresultaten bör presenteras i bedömningsbeskrivningen och konsekvenser som uppstår genom förorenad mark bör bedömas. Om jordmån måste saneras eller bytas ut i samband med byggnadsarbetena kan konsekvenser uppstå för projektets miljökonsekvenser. Beskrivningen bör innehålla en bedömning av konsekvenser som massabyte eller transport av fyllnadsjord till området orsakar för området. Vid bedömningen bör även konsekvenser som uppstår genom byte av eventuellt lindrigare förorenat jordmaterial undersökas.

Konsekvenser för ytvattnet

Projektområdet ligger i avrinningsområdet som finns i mellanområdet (84V044) och som ingår i huvudavrinningsområdet för Bottenvikens kustområde (84). Området utanför Karleby hör till Kumo älvs-Skärgårdshavets-Bottenhavets vattenförvaltningsområde. Havsområdet har klassificerats ha sämre kemisk status än god och den ekologiska statusen är måttlig. När konsekvenserna av byggande bedöms beaktas riskerna som sura sulfatjordar innebär för ytvattnen separat. Enligt bedömningsprogrammet kommer Yxpiladammen som ligger i området att fyllas upp såsom även vattenbassängen som hamnar under ammoniakfabriken. Både dammens och bassängens vattenkvalitet och mängd och deras konsekvenser för havsområdet vid avledningen av vatten beaktas vid bedömningen.

Vid verksamheten uppstår inget kemiskt belastande processavloppsvatten och som konsekvenser för ytvattnen undersöks speciellt den värmebelastning som kylvattnet orsakar för havsområdet. Spridningen av värmebelastningen i havsområdet modelleras under olika årstider och konsekvenserna av att havsvattnet värms upp och för isförhållanden såväl i ytvattnet som på havsbotten bedöms. Vid modelleringen beaktas samverkan på KIP-området. Kontrollen av bottendjur i havsområdet är en del av samkontrollen och uppgifter om bottendjuren kommer från provpunkten som ligger i närheten av utloppsrörets mynning. I närheten av utloppsröret utförs tillägsutredningar om havsbottens och sedimentets kvalitet till stöd för

konsekvensbedömningen. Vattenväxterna och naturtyperna under vattenytan har kartlagts i influensområdet under sommaren 2023.

KM: Värmebelastningen som leds ut i havet kan ha många skadliga konsekvenser i recipienten såsom även påpekas i flera utlåtanden och åsikter. Forststyrelsen lyfter fram bland annat konsekvenserna för trådalgernas tillväxt, bottendjuren, spridningen av främmande arter och isförhållandena. Karleby stads byggnads- och miljönämnd och Finlands naturskyddsförbunds Österbottendistrikt påpekar att noggrannare uppgifter om kylvattnet som leds ut i havet bör framföras i bedömningsbeskrivningen. Kontaktmyndigheten anser att om temperaturen på vattnet som leds ut i havet inte ännu är känd bör modelleringen av värmebelastningen göras både med den lägsta och högsta förväntade temperaturerna för kylvatten. Om den vattenmängd som leds ut i havet varierar bör modelleringen göras med den största och minsta uppskattade utloppsvattenmängden. I modelleringen bör man dessutom ta i beaktande om kylvattnet rinner ut nära botten eller i ytvattnet och konsekvenserna bör i båda fallen bedömas separat för botten- och ytvattenskiktet. Konsekvenserna för isförhållandena bör bedömas i de olika modelleringsalternativen. Även samverkan med utsläpp från andra aktörer på området samt konsekvenserna av eventuella olyckor och andra undantagssituationer bör beaktas.

Modelleringen av värmebelastningen bör genomföras enligt kriterierna för god modellering och med tillräckliga bakgrundsuppgifter. Vattenströmmarna i området bör utredas tillräckligt noggrant. Utöver bottendjuren bör konsekvenserna för havsnaturtyperna bedömas i sin helhet. I konsekvensbedömningen bör man beakta eventuell uppblandning av bottensedimentet på grund av kylvattnet. När resultaten från modelleringen presenteras bör kartbilden visa hela influensområdet och vid behov bör en karta både över hela influensområdet och en noggrannare karta över närområdet presenteras.

I bedömningsbeskrivningen finns behov av att noggrannare beskriva vattenreningen, sidoströmmar som uppstår i den samt avledningen av dem. Avledande av dagvatten bör beskrivas preliminärt, även på kartan. Det bör även beskrivas hur smutsigt dagvatten ska behandlas innan det leds ut i havet. I bedömningen bör avledande av dagvatten också under byggtiden beaktas.

Åtgärder för att lindra de skadliga konsekvenserna bör framföras såväl för byggtiden som för drifttiden när det gäller konsekvenserna både i ytvattnet och av dagvattnen. När det gäller konsekvenserna i vattendraget på grund av utloppsvattnet, är metoderna med vilka värmen i kylvattnen sänks innan vattnet leds ut i havet en väsentlig del av att minska konsekvenserna. Detta bör beskrivas tydligt.

På kraftledningsrutten finns inga ytvattenformationer i naturligt tillstånd som kunde påverkas direkt av byggandet av kraftledningen. Även

eventuella indirekta konsekvenser som kraftledningen orsakar för ytvattnen bör beaktas i bedömningsbeskrivningen.

I bedömningsprogrammet konstateras att landhöjningen upprätthåller sur och metallhaltig avrinning i vattendrag (kapitel 8.1.4).

Kontaktmyndigheten påpekar att avrinningen upprätthålls även av mänskliga prestationer, utdikningar, en sänkt grundvattenyta samt avledning av vatten som får sulfidlerskiktet i kontakt med luft.

Konsekvenser för grundvattnet

En 6,5 kilometer lång sträcka av kraftledningsrutten går i Patamäki grundvattenområde som klassats som ett grundvattenområde av klass 1. Området för anläggningen i projektområdet ligger inte i ett klassificerat grundvattenområde. Det kemiska tillståndet för Patamäki grundvattenområde har klassats som dåligt och området har klassats som riskområde. Projektets mest betydande konsekvenser för grundvattnet bildas i samband med projektområdets och kraftledningssträckningens byggnadsskede. I samband med detta kan byggandet tillfälligt påverka grundvattnets kvalitet genom att orsaka grumling. Normal verksamhet bedöms inte orsaka konsekvenser för grundvattnet, inte heller efter att verksamheten upphört.

KM: Eventuella skadliga konsekvenser som uppstår för Patamäki grundvattenområde i samband med kraftledningens byggnadsskede bör kartläggas och bedömas omsorgsfullt för elöverföringsalternativen. Karleby stads byggnads- och miljönämnd föreslår att om kraftledningssträckningens fundament i armerad betong sträcker sig till grundvattennivån bör tillfällig pumpning för att sänka ytan och infiltrering av det pumpade vattnet tillbaka till grundvattenområdet övervägas under byggnadsarbetena. Karleby Vatten påpekar att byggande i grundvattenområdet bör omfattas av noggranna byggnadsanvisningar och skyddsåtgärder. Kontaktmyndigheten ber att ovan nämnda punkter ska beaktas vid bedömningen och planeringen av kraftledningen.

Konsekvenser för naturförhållanden och skyddsområden

Projektområdet består till stor del av bebyggt industriområde som saknar ursprungliga naturvärden. Det objekt i området som är mest värdefullt med tanke på fåglar är en damm som kantas av en vasszon i den sydvästra delen av området. Objektet har klassats som ett fågelområde som är viktigt på landskapsnivå på grund av sitt bestånd av häckande fåglar. I dammens område kommer förekomsten av eventuella övriga direktivarter, såsom åkergroda, dykare och trollsländor att utredas under terrängperioden 2024.

I projektområdets eller kraftledningsruttens omedelbara närhet finns inga skyddsområden. De närmaste Naturaområdena är Rummelön-Harrbådan (FI1000003) cirka 2,5 kilometer nordost om projektområdet och Naturaområdet Karleby skärgård (FI0800136 och FI1000033) cirka 4 kilometer norrut från utloppspunkten för kylvatten. Naturaområdena ligger delvis ovanpå privata och statliga skyddsområden.

Längs kraftledningsrutten finns bland- och barrskog, odlingsmark, bostadsområden, rekreationsområden och industriområden. Ett behov av en grönförbindelse har anvisats till kraftledningsrutten. Den planerade kraftledningssträckningen byggs huvudsakligen i anslutning till en befintlig kraftledning och i en miljö vars naturvärden sannolikt försvagats (randeffekt av den befintliga kraftledningen). I beskrivningsskedet utreds artobservationer i projektområdet och dess omgivning som enligt Virva-myndighetsavgränsningen särskilt bör beaktas med tanke på projektet. Den planerade kraftledningen kommer att beaktas vid avgränsningen av bakgrundsutredningarna och -materialen.

KM: De presenterade naturutredningarna och de bedömningar som ska göras är huvudsakligen tillräckliga. Kartläggningsrutterna och objekten i terrängkartläggningen bör framkomma i bedömningsbeskrivningen eller anslutande separata utredningar. Yxpiladammen är ett MAALI-område som bör beaktas vid konsekvensbedömningen. Om vattendragsmodelleringarna visar att influensområdet sträcker sig till Naturaområdet, bör en Naturabedömning enligt 35 § i naturvårdslagen göras upp i projektet.

Karleby stads byggnads- och miljönämnd ber att utreda hur kraftledningskorridorerna påverkar splittringen av livsmiljöer och organismer. Dessutom ber byggnads- och miljönämnden att även möjligheten till ekonomisk kompensation bedöms i fråga om konsekvenserna för fåglar.

Konsekvenser för luftkvaliteten

Enligt bedömningsprogrammet utnyttjas en modellering av bullerspridning i konsekvensbedömningen. Med hjälp av modelleringen bedöms anläggningens konsekvenser för luftkvaliteten i omgivningen i olika alternativ. Gaser som uppstår i processen behandlas kontrollerat vid fabriken och i ett normalläge sprids inga skadliga utsläpp i luften. I en olyckssituation kan lagrade gaser hamna i luften. Trafiken är en diffus utsläppskälla i verksamheten. Under byggandet av kraftledningen orsakar byggarbetsplatstrafiken små luftutsläpp, men under verksamheten bedöms kraftledningen inte orsaka några konsekvenser för luftkvaliteten.

KM: Eventuella punktartade luftutsläpp och mängden och kvaliteten av diffusa utsläpp bör beskrivas tydligt i bedömningsbeskrivningen. Osäkerhetsfaktorer i anslutning till modelleringen av spridningen av luftutsläpp måste framföras i beskrivningen. Om övriga utsläpp som påverkar luftkvaliteten identifieras vid bedömningen bör de beskrivas och deras konsekvenser bedömas.

Klimatkonsekvenser

Vid miljökonsekvensbedömningen undersöks hur byggande, produktion och nedläggning av produktionen i enlighet med projektalternativen påverkar klimatet och hur klimatförändringen påverkar projektet.

Projektet och dess alternativ undersöks även med tanke på centrala klimatstrategier, såsom den nationella klimat- och energistrategin och Karleby stads mål i fråga om koldioxidneutralitet.

KM: Kontaktmyndigheten anser att det är bra att man i bedömningsprogrammet identifierat att projektet kan orsaka både positiva och negativa konsekvenser för klimatet. Vid bedömningen bör klimatnackdelar och eventuella klimatfördelar utredas.

I bedömningsprogrammet har Finlands klimatpanel 2/2021, Klimatguiden 2022 (Maakuntien ilmasto) samt Finlands miljöcentrals data om kommunernas och regionernas växthusgasutsläpp från 2021 använts som material för att beskriva klimatets nuläge. Vid beräkningen av växthusgasutsläpp beaktas växthusgasutsläpp som uppstår under det planerade projektets hela livscykel. Utöver de växthusgasutsläpp som uppstår genom verksamheten bör även växthusgasutsläpp som uppstår vid byggandet av anläggningen och genom anslutande transporter, arbetsmaskiner och andra funktioner på byggarbetsplatsen, röjningen av området, underhållet och rivningen av anläggningen beaktas. Även växthusgasutsläpp som uppstår genom transporter under verksamheten, såsom transporter av råmaterial och produkter, bör ingå i beräkningen. Kontaktmyndigheten anser att klimatkonsekvenserna bör bedömas även med tanke på klimatmål på lokal nivå och landskapsnivå. Karleby stad har anslutit sig till Hinku-nätverket och stadens mål att minska växthusgasutsläppen bör beaktas vid bedömningen.

Beredskap för klimatförändringen och de konsekvenser som den orsakar för verksamheten bör beaktas med beaktande av projektets hela livscykel.

I bedömningsbeskrivningen bör det framföras hur tillgången till förnybar och koldioxidsnål energi säkerställs i den energiförbrukning som behövs i processen. Vid bedömningen av klimatkonsekvenserna bör även en sådan situation där förnybar och kolsnål energi inte finns tillgänglig bedömas.

Trafikkonsekvenser

I bedömningsbeskrivningen presenteras en preciserad bedömning av mängden av råmaterials- och produktionstransporter och personbilstrafiken i anslutning till projektet. Under konsekvensbedömningen preciseras den planerade verksamhetens transportrutter och det görs en kalkylmässig bedömning av de förändringar som projektet orsakar för trafikmängderna. Dessutom bedöms konsekvenserna för trafiksäkerheten. Influensområdet består förutom av transportrutter i anslutning till projektet även av vägar i den omedelbara närheten av kraftledningen. Under byggnadsarbetena uppstår konsekvenser för trafiken på sådana vägvagnsnitt där kraftledningen finns i den omedelbara närheten av vägarna.

KM: Bedömningen av trafikkonsekvenserna och beskrivningen av nuläget presenteras på en tillräcklig nivå i bedömningsprogrammet. I programmet konstateras att genomförandet av projektet ökar fordons-, hamn- och bantrafiken på de transportrutten som går till projektområdet framför allt under byggnadsarbetena. Enligt kapitel 2.10 transporteras fabrikens råmaterial och annan materialtillförsel främst sjövägen till Karleby hamn och vidare till fabriken som tunga fordonstransporter enligt användningsbehov. Reagenser förs till fabriken längs landsvägen som tunga fordonstransporter via Hamnvägen. En del av råmaterialet kan eventuellt också levereras till fabriken i en rörledning. Färdiga produkter transporteras i fordonstransporter från fabriken till hamnen, varifrån de transporteras vidare sjövägen. Den mest betydande biltrafiken på grund av fabriksverksamheten består av person- och servicetrafik.

Kontaktmyndigheten påpekar att utöver konsekvenserna av vägtrafik bör också konsekvenserna av järnvägs- och sjötrafik för bland annat närliggande bosättning och luftkvaliteten beaktas i bedömningen.

Trafikledsverkets anvisning "Sähkö- ja telejohtdot ja maantiet" (Trafikledsverkets anvisningar 3/2018) och Trafikledsverkets bestämmelse om placering av ledningar och konstruktioner i landsvägars vägområde (LIVI/44/06.04.01/2018) bör följas vid planeringen och byggandet av kraftledningen. Trafikledsverkets anvisningar som följas även vid åtgärder i järnvägsområden.

Samhällsstruktur, markanvändning, landskap och kulturarv

Plansituationen i projektområdet har framförts i bedömningsprogrammet. Enligt bedömningsprogrammet finns det inga fornlämningar, landskapsområden som är värdefulla på nationell nivå eller landskapsnivå, värdefulla byggda kulturmiljöer eller byggnadsarvsobjekt i projektområdet eller längs kraftledningsrutten. Det närmaste objektet som ingår i kulturarvsregistret är vraket Svanen. I

bedömningsbeskrivningen bedöms konsekvenserna baserat på en analys av synlighetsområden och fotomontage som planeras utifrån analysen. Fotomontagen över landskapet kommer att göras upp i synnerhet sett från havet, där landskapskonsekvenserna av de ammoniaklager som byggs kommer att framgå tydligast.

Kraftledningens konsekvenser för objekt som är känsliga för landskapsförändring, såsom bostadsbebyggelse, rekreation eller kulturmiljö kommer att undersökas med hjälp av landskapsanalys, åskådliggörande bilder och en invånarenkät.

KM: Konsekvensbedömningen för planläggning och samhällsstruktur har beaktats på ett omfattande sätt i bedömningsprogrammet. Kontaktmyndigheten påpekar att situationen med de gällande kommunala planerna bör kontrolleras av Karleby stad för att uppdaterade uppgifter om gällande och anhängiga kommunala planer och långsiktiga mål för markanvändningen finns till hands. I fråga om gällande detalj- och generalplaner ska utöver planbeteckningar i

projektområdet även planernas allmänna bestämmelser presenteras. När det gäller lagringen av ammoniak bör eventuella begränsande konsekvenser för markanvändningen och konsekvenser för placeringen av andra funktioner eller projekt bedömas.

I bedömningen bör det fasta fornminnet närmast projektet, som K.H. Renlunds museum nämner i sitt utlåtande beaktas, dvs. fartygsvraket Yxpilagloppet fornlämn.reg. 2431, som ligger 500 meter från vågbrytaren mot nordost.

Det är viktigt att eventuella konflikter med övrig markanvändning eller övriga eventuellt begränsande faktorer bedöms i projektet. Kontaktmyndigheten påminner om att anslutning till Hirvisuo elstation presenteras som alternativ även i anhängiga havsvindkraftsprojekt och Pihtineva landvindkraftsprojekt. Detta innebär att flera kraftledningar kunde placeras i den redan befintliga ledningsgatan. Vid bedömningen finns skäl att beakta sammantagna konsekvenser både för befintlig bostadsbebyggelse, områdesreserveringar inom markanvändningen samt för rekreatiomsområdenas tillräcklighet och rekreativ verksamhet. I bedömningsbeskrivningen ska det framföras hur negativa landskapskonsekvenser kan lindras.

Befolkning, människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel

Projektområdet ligger i KIP:s storindustriområde där industri funnits redan i tiotals år. Den närmaste bebyggelsen ligger i Yxpilaområdet, som närmast cirka 1,7 kilometer söder om projektområdet. De närmaste fritidsbyggnaderna ligger i Sandstrandsområdet cirka två kilometer öst-nordost om projektområdet. I Yxpilaområdet finns bland annat skola, daghem, kyrka, badstrand, idrottsplan och Pottens båthamn. I projektområdets omgivning finns flera områden som används för rekreation. Kraftledningen går via Hirvisuo och Hepo-Ventusneva elstationer mellan Björkhagens, Låglands, Tunderbrukets och Mesils bostadsområden och genom Sandhagens friluftsområde till Yxpila storindustriområde. Bebyggelsen längs rutten koncentreras till Björkhagens, Tunderbrukets och Mesils bostadsområden. Längs kraftledningsrutten eller i dess närhet finns flera rekreativleder och -objekt. Projektet kan påverka människors hälsa till exempel genom buller, luftutsläpp eller vattenutsläpp som orsakas av projektet. Konsekvenserna bedöms bland annat baserat på övriga konsekvensbedömningar och invånarenkäter och annan respons.

KM: Vid bedömningen av konsekvenser för människor och befolkning utnyttjas kvantitativa och kvalitativa bedömningar som gjorts i andra delar av konsekvensbedömningen, såsom konsekvenser för luftkvalitet, buller- och trafikkonsekvenser. Det är viktigt att bedöma konsekvenserna i området baserat på sammantagna konsekvenser som uppstår i området med beaktande av den nuvarande verksamheten och den kända planerade verksamheten. I bedömningsprogrammet redogörs på ett omfattande sätt för hur sociala konsekvenser bedöms baserat på material som samlas genom olika

metoder. Kontaktmyndigheten påpekar att näringsliv och service huvudsakligen ingår i de sociala konsekvenserna.

Kontaktmyndigheten anser att det är bra att ordna en invånarenkät eftersom elöverföringsrutterna också går i närheten av bebyggelse. Möjligheterna att delta i invånarenkäten bör vara tillräckligt omfattande och jämlika.

Miljörisker och beredskap för dem

Miljöriskerna identifieras i bedömningsbeskrivningen och deras sannolikhet och följdkonsekvenser bedöms. Baserat på bedömningens resultat presenteras metoder för att förebygga de identifierade olycks- och störningsriskerna och för att lindra följderna. Risker under byggandet ansluter vanligtvis till buller, bränsle som eventuellt lagras på byggarbetsplatsen och ökad trafik och schaktsäkerhet. De mest betydande riskerna under verksamheten ansluter enligt en preliminär bedömning till processen vid framställning, lagring och överföring av vätgas och ammoniak. Både beredskapsplaner och räddningsplaner kommer att utarbetas för fabriken. I planerna beskrivs bland annat risker och beredskap för dem.

KM: Olycksriskerna har lyfts fram i flera utlåtanden. I utlåtandena betonas särskilt sammantagna konsekvenser med andra funktioner i industriområdena om olycks- eller störningssituationer förekommer. Tukes föreslår i sitt utlåtande att den projektansvarige tar kontakt med Tukes innan bedömningsbeskrivningen utarbetas för att säkerställa att bedömningen av olycksrisken sker med sådan noggrannhet som är möjlig i det här skedet av projektet.

För att konsekvenser som uppstår i olycks- och störningssituationer ska kunna bedömas bör mängd och kvalitet av lagrade kemikalier samt deras egenskaper presenteras i bedömningsbeskrivningen. Konsekvenser som uppstår i olycks- och störningssituationer bör bedömas på ett omfattande sätt för olika konsekvensobjekt, vilket även framförts i utlåtandena. Det är dessutom väsentligt att beakta övriga funktioner i industriområdet, särskilt lagringen av kemikalier samt eventuella multiplikatoreffekter med andra riskobjekt. Närheten till Yxpila bostadsområde bör beaktas vid bedömningen av olycksriskerna både i fråga om den konkreta risken och sociala konsekvenser (säkerhetskänsla).

Olycksrisker som orsakas av farliga ämnen och kemikalietransporter i anslutning till projektet bör bedömas i fråga om alla använda trafikformer.

UTLÅTANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH INFORMATION OM DET

NTM-centralen ger sitt utlåtande och kopior av utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammet till den projektansvarige. Kontaktmyndighetens

utlåtande skickas för kännedom till de berörda instanser av vilka utlåtande begärts om bedömningsprogrammet.

Kontaktmyndighetens utlåtande publiceras på myndighetens webbplats på adressen <http://www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten> och på miljöförvaltningens webbplats på adressen www.miljo.fi/flexensammoniakproduktionsanlaggningMKB

AVGIFT, FASTSTÄLLANDE AV AVGIFTEN OCH MÖJLIGHET ATT BEGÄRA OMRÖVNING AV AVGIFTEN

Avgiften är 4 000 euro.

Avgiften som uppbärs för kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har fastställts i enlighet med ett litet projekt (5–10 dagsverken). Avgiften bestäms med stöd av förordningen om NTM-centralernas avgifter.

En betalningsskyldig, som anser att det har skett ett fel i fastställandet av avgiften för kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet, kan yrka på rättelse av NTM-centralen inom sex månader från dagen då utlåtandet har utfärdats.

TILLÄMPADE RÄTTSNORMER

Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 8, 16 och 18 §

Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017) 3 §

Lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) 8 §

Statsrådets förordning (1215/2023) om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas samt utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer 2024 2 §.

Ärendet har föredragits av överinspektör Isla Hämmäläinen och avgjorts av ledande sakkunnig Elina Venetjoki. Detta dokument har godkänts elektroniskt i verkets elektroniska ärendehanteringssystem. Anteckning om elektroniskt godkännande finns på dokumentets sista sida.

Bilagor

Bilaga 1: Inlämnade utlåtanden och expertkommentarer 19.10.2023
Bilaga 2: Utlåtanden, expertkommentarer och åsikter om det uppdaterade bedömningsprogrammet

Anvisning om yrkande på rättelse av avgift

Distribution

Flexens Oy

Karleby Energinät Ab

Envineer Oy

Karleby stad

För kännedom

Instanser som utlåtande har begärts av

ANVISNING FÖR BEGÄRAN OM OMRÖVNING AV AVGIFT

Myndighet, av vilken omprövning begärs

Omprövning av ett beslut som gäller avgift får begäras skriftligt av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (NTM-centralen).

Myndighet, till vilken omprövningsbegäran skickas och tidsfrist för omprövningsbegäran

En begäran om omprövning av avgift för behandling av ett ärende skickas till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten inom sex månader från att avgiften har påförts. Dagen för delgivning räknas inte in i tidsfristen för omprövningsbegäran. Om den sista dagen av tiden för begäran av omprövning infaller på en helgdag, lördag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommaraftonen, fortsätter tidsfristen för omprövning även följande vardag.

I omprövningsbegäran ska anges

- vilket beslut omprövningsbegäran gäller
- hurdan omprövning som begärs (till vilka delar omprövning begärs i beslutet och vilka ändringar som begärs)
- på vilka grunder omprövning begärs
- namn och hemkommun för personen som begär omprövning
- postadress och telefonnummer, till vilka meddelanden i ärendet kan skickas till den som begär omprövning.

Om omprövningsbegärandens talan förs av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har gjort upp omprövningsbegäran, skall i begäran om omprövning även uppges namn och hemkommun för denna person. Omprövningsbegäranden, den lagliga företrädaren eller ombudet skall underteckna omprövningsbegäran.

Till omprövningsbegäran bifogas

- beslutet i original eller som kopia, i vilket omprövning begärs,
- handlingar som omprövningsbegäranden åberopar till stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten
- till omprövningsbegäran bifogar ombudet en fullmakt (en advokat och ett allmänt rättsbiträde skall dock förete fullmakt endast om Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten bestämmer så).

Tillställande av omprövningsbegäran

Omprövningsbegäran ska tillställas NTM-centralens registratur. Begäran om omprövning kan lämnas in personligen eller med anlitande av ombud. På eget ansvar kan den också skickas per post, e-post eller med bud. Omprövningsbegäran ska vara myndigheten till handa senast den sista dagen av tidsfristen för begäran av omprövning före tjänstetidens utgång. Noggrannare bestämmelser om att skicka in begäran om omprövning elektroniskt finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Kontaktuppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten Ansvarsområdet för miljö och naturresurser

besöksadress:
Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI
Wolffskavägen 35, VASA
Långbrogatan 15, KARLEBY
Öppet: klockan 8.00 – 16.15

postadress:
PB 156, 60101 SEINÄJOKI
PB 262, 65101 VASA
PB 77, 67101 KARLEBY

telefon: 0295 027 500

e-post: registratur.sodraosterbotten@ntm-centralen.fi

E-tjänster -blankett: <https://www.ely-keskus.fi/sv/asiointi-ja-yhteystiedot>

Annan tjänster > Allmänna ärendebblanketter > Allmän ärendebblankett för företag, föreningar, verksamhetsutövare, kommuner och myndigheter (asiointipalvelu.ahtp.fi) Punkterna märkta med asterisk är obligatoriska.